

STORTINGET

Representantforslag 322 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Oda Indgaard, Siren Julianne Jensen, Marius Langballe Dalin og Frøya Skjold Sjursæther

Dokument 8:322 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Oda Indgaard, Siren Julianne Jensen, Marius Langballe Dalin og Frøya Skjold Sjursæther om et nasjonalt trafikkløssystem for trygge skoleveier

Til Stortinget

Bakgrunn

Norge er et langstrakt land med et omfattende veinett, og tryggheten på barns skolevei varierer betydelig avhengig av hvor i landet man bor. Variasjonen skyldes dels at veinettet mange steder holder ujevn standard og har et stort utbedringsbehov, dels at samferdselspolitikken gjennom mange år har prioritert nye og store investeringsprosjekter framfor å utbedre og vedlikeholde den infrastrukturen vi allerede har.

De fleste barna som omkommer i trafikken, sitter ikke i bil, ifølge Statens vegvesen. Dødsulykkene skjer når barn som går eller sykler, møter en bil.

En trygg skolevei har betydning langt utover selve skoleveien. Den kan være avgjørende for om barnefamilier velger å bosette seg i et område, for om barn kan være fysisk aktive, leke i nærmiljøet og besøke venner på egen hånd – eller om de blir avhengige av å bli kjørt til skole og fritidsaktiviteter. Skoleveien legger dermed viktige premisser for barns hverdag og selvstendighet, premisser som også kan få betydning inn i voksenlivet. En trygg og tilgjengelig skolevei har stor betydning for barns liv, trygghet og livskvalitet.

En trygg skolevei er også et folkehelse spørsmål. Helsemyndighetene anbefaler at barn og unge er fysisk aktive

i gjennomsnitt minst 60 minutter hver dag, og regner aktiv transport som å gå og sykle som en del av dette. Daglig gange eller sykling til skolen er et av de enkleste tiltakene for å motvirke denne utviklingen, fordi det gir regelmessig fysisk aktivitet til nær sagt alle barn – uavhengig av om de driver med organisert idrett.

Nasjonal transportplan har som mål at 80 prosent av barn og unge mellom 6 og 15 år med en skolevei på inntil fire kilometer skal gå eller sykle til skolen. I 2020 gikk eller syklet om lag 64 prosent av barna under 12 år, et tall langt under målet. Samtidig har det skjedd et langsiktig skifte i barns reisevaner: Mens bare 2–3 prosent av barna ble kjørt til skolen på slutten av 1970-tallet, har andelen siden 2002 ligget rundt 20 prosent.

Transportøkonomisk institutt finner at andelen barn som blir kjørt, øker både med avstanden til skolen og med skoleveiens kvalitet, målt blant annet i antall nødvendige kryssinger og andelen strekninger uten fortau. Utrygge skoleveier bidrar dermed direkte til at færre barn er i daglig fysisk aktivitet. Et nasjonalt system som synliggjør hvor skoleveiene har lavest standard, vil av samme grunn også være et folkehelse tiltak.

I dag finnes det ingen nasjonal oversikt over, eller noe felles system for å vurdere kvaliteten på skoleveier og kartlegge hvor behovet for tiltak er størst. Ansvar for å sikre skoleveiene er i hovedsak lagt til kommunene og fylkeskommunene, der kompetanse og ressurser varierer betydelig. Også vurderingen av veikvalitet varierer, og i ytterste konsekvens bruker kommuner tid og ressurser på å utvikle egne vurderingssystemer som skiller seg fra hverandre.

Fraværet av et nasjonalt system gjør det vanskelig å få en helhetlig oversikt over hvor midlene bør settes inn for å gi størst effekt, og hvor behovene er størst. Dagens ansvarsdeling gir heller ikke tilstrekkelige virkemidler til å

sikre at farlige skoleveier følges opp på en likeverdig måte, uavhengig av hvilken kommune som har ansvaret.

Forslagsstillerne mener derfor at det bør innføres et nasjonalt trafikklyssystem for vurdering av skoleveienes status. Kommunene og fylkeskommunene rapporterer inn kvaliteten på sine skoleveier etter et standardisert målesystem, og det settes nasjonale krav og mål til framtidige forbedringer med utgangspunkt i dagens tilstand. Et slikt system vil bidra til mer likeverdig behandling, en langt mer presis oversikt og mer effektiv bruk av midlene som settes av til trygge skoleveier. Det vil også gjøre det enklere for staten å prioritere hvilke prosjekter som skal tildeles statlige midler, for eksempel gjennom tilskuddsordningen for trygge skoleveier som forvaltes av Statens vegvesen.

En nasjonal oversikt bør være lett tilgjengelig for forvaltningen beslutningstakere og innbyggere, for eksempel gjennom en digital portal. Det vil gi foreldre bedre innsikt i skoleveienes standard både der de bor, og i områder de vurderer å flytte til. Skoleveiens kvalitet er

for mange foreldre et viktig hensyn ved valg av bosted, og enkle verktøy for å finne slik informasjon vil komme mange til gode. En nasjonal oversikt vil dessuten gi lokale folkevalgte og forvaltning enklere tilgang til kunnskap om veistandarden i eget område.

Et trafikklyssystem der kvaliteten vurderes etter rødt, gult og grønt, er en enkel og gjenkjennelig modell som allerede er tatt i bruk i flere sektorer, blant annet i myndighetenes vurdering av hvilke områder som kan brukes til oppdrett i havbruksnæringen.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til et nasjonalt trafikklyssystem for skoleveier i hele landet.

19. juni 2026

Oda Indgaard

Siren Julianne Jensen

Marius Langballe Dalin

Frøya Skjold Sjursæther